

JORDI PLAY

Ascó cerca vida en un cementiri

L'ajuntament d'Ascó vol acollir el magatzem temporal centralitzat de residus nuclears per garantir el futur de la vila. Els ajuntaments i comarques de la vora creuen que el cementiri hipoteca aquest futur. Parlem amb els veïns i els experts en energia nuclear.

JORDI PLAY

Tensió radioactiva

El procés d'elecció de la seu del magatzem temporal centralitzat de residus nuclears ha enfrontat conciutadans, pobles veïns i administracions sense posar a debat la qüestió de fons: el model energètic.

La proposta de la comissió d'indústria del Congrés dels Diputats espanyol va votar, el 14 de desembre del 2004, la creació d'un magatzem temporal centralitzat (MTC) on anaren a parar tots els residus d'alta activitat de les centrals nuclears de l'estat espanyol. Van votar-hi a favor tots els grups polítics que ara critiquen, pressionen o obren expedient a l'alcalde d'Ascó, Rafael Vidal (CiU) perquè presenta la seua candidatura a acollir

aquest MTC. Hi va votar a favor el PSOE, CiU, Esquerra i Iniciativa. El 2006, el president de la Generalitat de Catalunya, José Montilla, va activar —com a ministre espanyol d'Indústria— el sisè pla general de residus radioactius que prioritza l'MTC. El 2008, l'alcalde d'Ascó va explicar la intenció de presentar candidatura a José Montilla, Artur Mas i Joan Saura.

Ara Convergència i Unió ha anunciat que obrirà expedient a l'alcalde per

haver pres una decisió que no és coherent amb la política de país de CiU; el president Montilla ha afirmat que no vol *el cementiri*; tots els grups votaran el 10 o l'11 de febrer una proposta conjunta del tripartit que demana a l'estat que “desestimi de manera definitiva” la candidatura d'Ascó per “la manca de consens territorial i social”.

Un dels manifestants que dimarts passat, 26 de gener, clamaven davant de l'ajuntament d'Ascó contra el cementiri afirmava a EL TEMPS que tot era responsabilitat dels polítics: “Hi som contraris perquè un ajuntament no pot decidir el futur de Catalunya i les terres de l'Ebre. Em sembla una jugada política que han fet els partits, inclosos tots els colors polítics, que han donat suport al territori al Parlament però deixant la porta oberta que un ajuntament pugui decidir.”

Però Vicenç González, veí de Margalef (Priorat) tenia de companys de manifestació representants d'Esquerra i d'Iniciativa per Catalunya-Verds, entre els quals Marta Cid (ERC)

i Jaume Bosch (ICV). Per què aquesta desconfiança?: “Perquè hi ha un factor important a tenir en compte: la campanya electoral que és propera –diu González–. Tots actuen de manera electoralista: des de CiU fins a Montilla, que s’hi ha mostrat contrari per bé que ell mateix té pactat amb l’alcalde d’Ascó que Ascó aculli el cementiri nuclear.”

El president José Montilla ja ha bes-canviat acusacions amb el ministre espanyol d’Indústria, Miguel Sebastián, com abans ho havia fet el president de Castella - la Manxa, José María Barreda, per l’oposició de tots dos que els seus territoris es facin càrrec de tots els residus de l’MTC.

Convergència Democràtica de Catalunya va anunciar, el mateix dia que Ascó aprovava la candidatura, l’obertura d’un expedient als cinc regidors d’Ascó. Malgrat això, el secretari general adjunt de CDC, Felip Puig, es mostrava empàtic amb un alcalde que ha mantingut en tot moment una discreta fermesa: “Intueixo que jo hauria fet igual que l’alcalde d’Ascó, si hagués estat en el seu lloc, que és defensar els interessos del poble.”

Rafael Vidal, d’una altra banda, va qualificar de “coherent” la decisió de CDC d’obrir-li expedient –“ha fet allò que van dir que farien”–; va prometre acatar la Generalitat –“nosaltres presentem la candidatura i la Generalitat

haurà de donar permisos”– i entoma amb elegància l’amenaça del delegat del govern d’impugnar el ple municipal: “El delegat deu saber més que nosaltres: en cas que hi hagi una sentència, l’ajuntament l’acatarà immediatament.”

Consens o idoneïtat. El president del govern espanyol, José Luís Rodríguez Zapatero, ha demanat que la qüestió de l’MTC es resolga amb “consens”, i al Principat la candidatura d’Ascó només té el suport explícit de deu dels tretze ajuntaments que formen part de l’àrea nuclear d’Ascó (la protegida pel pla Penta d’emergència nuclear per la seva proximitat), però l’oposició manifesta de la Generalitat, 67 municipis i sis consells comarcals, un dels quals, el de la Ribera, ha anunciat que intentarà aturar el procés: el consell comarcal mirarà d’impugnar l’acord municipal basant-se en el fet que l’alcalde Rafael Vidal treballa a la central nuclear d’Ascó i diversos regidors hi tenen lligams directes o indirectes, la qual cosa significaria un cas d’incompatibilitat.

Però la impossibilitat d’assolir el consens al territori i entre diverses administracions no amaga el fet que Ascó és possiblement la candidatura que reuniria més bones condicions per a assumir la instal·lació. D’una banda,

pel fet que seria al costat de dues de les nou centrals nuclears de l’estat espanyol (Ascó I i II) i molt a prop d’una altra (Vandellòs II), detall que implica un estalvi important de despeses –i de riscos– de transport. Cap més de les cinc poblacions que també han anunciat fins ara la seva candidatura –Yebra (Guadalajara), Vega de Infanzones (Lleó), Villar de Cañas (Conca), Santervás de Campos (Valladolid) i Melgar de Arriba (Valladolid)– no pot oferir més proximitat a tres plantes nuclears.

Segons l’alcalde Rafael Vidal, l’altre punt fort de la candidatura d’Ascó seria els accessos per carretera i ferrocarril a l’àrea del nou cementiri. Actualment el ferrocarril (vegeu fotografia a la pàgina anterior) passa per dins mateix de les instal·lacions de la nuclear i connecta amb les línies de Saragossa-Madrid i la de València-Tarragona-Barcelona. Yebra, l’altra principal candidata –l’altra que podria tenir el suport de l’AMAC (Associació de Municipis en Àrees amb Centrals Nuclears), és molt a prop de la central nuclear de Zorita (Guadalajara) però no té connexió ferroviària.

El magatzem temporal centralitzat haurà de gestionar 7.000 tones de combustible provinent de les nou centrals de l’estat espanyol, a conseqüència de la prolongació de la seua vida útil: les piscines que a cada central conserven els residus d’alta activitat eren dissenyades per a una vida més curta que la que finalment tindran. Per això, les piscines d’Ascó I, Cofrents i Trillo se saturaran el 2013, Ascó II el 2014 i la resta entre el 2020 i el 2022, de manera que les restes de combustible que ja s’ha fet servir han d’emmagatzemar-se en algun espai.

Físicament, el magatzem serà com una nau industrial de 283 metres de llarg i 26 d’alçada que ocuparà tretze hectàrees. Les candidatures de cada municipi no concreten l’emplaçament concret que tindria el cementiri, tot i que a la Ribera cadascú ja té una teoria clara dels terrenys més adients. Haurà de ser Enresa, l’empresa estatal encarregada dels residus i responsable de construir l’MTC, que haurà de determinar la situació més estable i més ben comunicada.

JORDI PLAY

Rafael Vidal, batlle d’Ascó, apel·la al seu compromís amb el futur del poble: “Una cosa és un grup polític i una altra, un poble; una cosa és un regidor i una altra, un militant.”

Àlex Milian